

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه ۱۴ آبان ماه ۱۳۴۲

فهرست مطالب:

(۷) طرح و تصویب يك فوریت لایحه برقراری مستمری در باره تیمور عابدی	(۱) تصویب صورت مجلس
(۸) طرح و تصویب يك فوریت لایحه اصلاحی بودجه ۱۳۴۲	(۲) قرائت تلگراف جوابیه و اصل تلگراف مجلس شورای ملی بمناسبت روز تولد والا حضرت همایون ولایتعهد
(۹) بیانات بعد از دستور آقایان: یغمائی کیهان- منصور - زوستا - بالاخانلو	(۳) بیانات قبل از دستور آقایان: صدی کیوان- ریگی.
(۱۰) تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای بالاخانلو	(۴) تقدیم لایحه مستمری درباره برادر مهندس ملک عابدی بقید فوریت بوسیله آقای نخست وزیر
(۱۱) بیانات بعد از دستور آقای مهندس والا	(۵) معرفی آقای برزگر بسمت معاونت وزارت دارائی بوسیله آقای نخست وزیر
(۱۲) اخطار نظامنامه آقای پاینده	(۶) تقدیم لایحه اصلاحی بودجه ۱۳۴۲ بوسیله آقای نخست وزیر بقید فوریت
(۱۳) بیانات بعد از دستور آقایان: دکتر صالحی- حاذقی - رامبد	
(۱۴) تعیین موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه	

مجلس یکساعت و سه ربع پیش از ظهر بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه آقایان: مهندس عطائی - موسوی کبیری - باغمشه - دکتر حکیم شوشتری - امام دروخ - مبرزاد - ایلخان - دکتر غنی - رامبد - دکتر شفیع امین - شکیبانوری - دکتر سامی راد - مصطفوی نائینی - دکتر هدایتی - فولادوند - دکتر مدنی - سعید وزیر ی - سیفی - بالاخانلو - دکتر مهندس بهبودی.

هست بفرمائید.

سرلشکر نکوزاد - در جلسه قبل عراضی که بنده بعرض نمایندگان محترم رسانیدم چند کلمه اشتباهات و افتادگی هایی داشت که بنده صبح با آقای معنوی تماس گرفتم و قرار شد اصلاح کنند چون چند فقره بود اجازه بفرمائید عرضی نکنم.

رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود. آقای مجید محسنی بفرمائید.

مجید محسنی - چند نکته کوچک است در صورت جلسه که چون این جا نمیشود گفت می نویسم و تقدیم میکنم و ضمناً بخند فقره شکایت هست راجع به همنند آب سرد

غائب بی اجازه آقای ساکینیان.
رئیس - راجع بصورت جلسه قبل اگر نظری

عین مذاکرات مشروح هشتمین جلسه از دوره بیست و یکم قانونگذاری - اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

که تقدیم مجلس شورای ملی می شود.
رئیس - اصلاح میشود، دیگر نظری نسبت بصورت جلسه قبل نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس جلسه قبل تصویب میشود.

۲ - قرائت تلگرام جوابیه و اصل تلگرام مجلس شورای ملی بمناسبت روز تولد والاحضرت همایون ولایتعهد

رئیس - تلگرافی است که در جواب تلگراف مجلس شورای ملی بمناسبت تبریک روز تولد والاحضرت همایون ولایتعهد رسیده است که برای آقایان قرائت میشود.
(بدین شرح خوانده شد)

جناب مهندس عبدالله ریاضی رئیس مجلس - شاهی ملی شادباش صمیمانه و اپراز احساسات خالصانه شما بمناسبت نهم آبان ماه روز ولادت والاحضرت همایون ولیعهد موجب خورسندی و رضامندی خاطر ما و علیاحضرت شهبانوی ایران گردید. عواطف و عنایات خاصه ما را بعموم نمایندگان مجلس شورای ملی ابلاغ نمائید.

نهم آبان ۱۳۴۲ - شاه

این هم تلگرافی است که از طرف مجلس شورای ملی معاebre شده است:

پیشگاه مبارک علیحضرت همایون شاهنشاه محمد رضاشاه پهلوی، بمناسبت روز فرخنده و باشکوه نهم آبان که مصادف با آغاز چهارمین سال میلاد مسعود والاحضرت همایون رضا پهلوی ولیعهد محبوب ایران است احساسات

شاهدوستی و وطن پرستی عموم نمایندگان مجلس شورای ملی را که در جلسه علنی امروز ابراز نمودند بعرض پیشگاه مبارک شاهنشاه معظم و علیاحضرت شهبانوی ایران رسانیده با عرض تبریک و تمنیت از طرف ملت ایران و عموم نمایندگان مجلس شورای ملی دوام سلطنت شاهنشاه معظم و بقاء عمر و سلامت علیاحضرت شهبانوی ایران و والاحضرت همایون ولایتعهد را از درگاه خداوند متعال مسئلت مینماید. جان نثار. مهندس عبدالله ریاضی

۳ - بیانات قبل از دستور آقایان: صدری کیوان - ریگی

رئیس - حالا نطق های قبل از دستور شروع میشود
آقای صدری کیوان بفرمائید.

صدری کیوان - بنام خداوند توانا، ریاست معظم

عجیب دارند، شاهنشاه معظم را ظل الله میدانند و مانند تمام عشایر این مملکت خود را فدائی شاه و ضامن مجید و عظمت ایران میدانند (بعضی از نمایندگان - همه مردم ایران اینطورند) بنده راجع به عشایر صحبت میکنم مسلماً همه مردم ایران اینطور هستند، در دشت میشان مانند سایر نقاط مملکت همیشه عالی ترین احساسات وطن پرستی تجلی دارد اکنون این عشایر شریف با این خصوصیات بنده را موظف کرده اند که مترجم احساساتشان در مجلس شورای ملی باشم در این جا بنده اکتفا میکنم بخواندن يك سطر و يك شعر از آن مشروحه ای که تقدیم کرده اند که بعرض مجلس شورای ملی برسد، در مشروحه شان نوشته شده است هموطنان عزیز ما آگاه باشند که فطرات خونی که در عروق و شرانین ما ۱۲۰ هزار نفر از عشایر مرزی دشت میشان جریان دارد ضامن اجرای شش اصل مقدس همایونی که چون شش ستاره درخشان بر تارک انقلاب مقدس ملی ما میدرخشد خواهد بود و در ذیل آن مشروحه هم این شعر نوشته شده که بنده این جا قرائت میکنم شاه! نیست يك ذره بجز مهر تو اندر دل ما - گوئی آمیخته با مهر تو آب و گل ما .. بنده از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی تقاضا میکنم احساسات این عشایر را بهتر نحوی که مقتضی میدانند بعرض خاکبای مقدس همایونی برسانند، مطلب دوم بنده نامه ای است که از طرف ساکنان بستان رسیده تقدیم میکنم، بستان یکی از بخش های دشت میشان است در آنجا نوشته اند که امسال بجمده الله محصول شلتوک ما بهتر شده است (نمایند گان - الحمد لله) و اگر دولت اجازه بفرمائید مانند سال گذشته و کمافی السابق امسال هم مبادلات مرزی انجام بگیرد بسیار جاست، در بستان اگر مبادلات مرزی انجام بگیرد زندگی ما خیلی بهتر خواهد شد، بنده توجه جناب آقای علم نخست وزیر را باین مطلب جلب میکنم و استدعا میکنم اجازه بفرمائید که کمافی السابق مبادلات مرزی در بخش بستان انجام گیرد و عرضیه شان را هم تقدیم مقام ریاست میکنم و استدعا مینمایم که خودشان از طریق مجلس اقدام مقتضی را معمول بفرمائید، در خاتمه تعریض بمصداق من لم یسکر المخلوق لم یسکر الخالق لازم میدانم که از زحمات و خدمات شبانه روزی تیمسار صفاری استاندار خوزستان که برای آبادانی خوزستان از هیچگونه کوششی فروگذار نمیکند (صحیح است) مخصوصاً برای

بهبود وضع عشایر خوزستان صمیمانه تشکر کنم و نظر جناب آقای علم نخست وزیر محترم را نسبت به خدمات ارزنده این استاندار جلب کنم نامه ای از طرف خانم دکتر پارسا به بنده رسیده است راجع به اراضی مفت آباد که از بنده خواسته اند تقدیم مقام ریاست بکنم که اقدام مقتضی معمول دارند چون بنده هنوز ۱۵ دقیقه وقت تمام نیست اگر مقام معظم ریاست موافقت بفرمائید بنده ۵ دقیقه از بقیه وقت را یکی از دوستان خودم جناب آقای ریگی تقدیم نمایم اگر مانعی نداشته باشد دیگر هم عرضی ندارم.

رئیس - مانعی ندارد آقای ریگی بفرمائید.

امان الله ریگی - بنده اولاً تشکر میکنم از همکاری ارجمنید جناب آقای صدری کیوان که ۵ دقیقه از وقتشان رایبه بنده لطف کردند ضمناً از کمیته مرکزی هیأت عامله نهضت ائتلافی ششم بنهن تشکر میکنم که به بنده اجازه دادند که چند دقیقه ای از وقت آقایان را بگیرم، عرض کنم در بلوچستان که بنده افتخار نمایندگان آنجا دارم در نتیجه خشکسالی که چهار سال متوالی پیش آمده و جناب آقای نخست وزیر هم در گزارش خودشان اشاره فرموده اند وضعی پیش آمده و خساراتی بمردم وارد شده از لحاظ تلف شدن دامها و خشکی قنوات که واقعاً اگر توجه نشود در این زمستان سخت وضع رفق باری بوجود خواهد آمد، در سال گذشته دولت جناب آقای علم که خودشان حقیقه توجه خاصی باین منطقه دارند و مخصوصاً با تذکرات و دستورات اکیذی که از طرف شاهنشاه بایشان داده شده بود کمک های ذیقیمی کردند و شیر و خورشید سرخ خود دولت مقداری گندم و آرد بین اهالی آنجا توزیع کردند ولی بنظر بنده آن مقدار کافی نبود و استدعا دارم از جناب آقای علم که مجدداً يك کمک هائی از همین قبیل باین مردم بکنند و مخصوصاً از بانک کشاورزی تقاضا دارم که کمک های خودشان را برای تنقیه قنوات ادامه بدهند که واقعاً این وضع رفق بازر در آنجا ازین برود، خساراتی که بمردم بلوچستان در تسجده این چهار سال خشکسالی وارد شده حقیقه از خسارت سیل کرمانشاه یا زلزله قزوین خیلی بیشتر است ولی چون این خسارات بتدریج در طی چهار سال وارد شده سر و صدائی نکرده بنده از جناب آقای علم نخست وزیر و مخصوصاً از همکاری ارجمنید آقای دکتر خفگی که اینجا تشریف دارند استدعا دارم که این موضوع

را از لحاظ اهمیت در ردیف همان سیل کرمانشاه و زلزله قزوین قرار بدهند و هر چه زودتر يك هيئتى برود آنجا بکار مردم رسیدگی کند و چون وقت کافی ندارم بیش از این عرضی نمیکنم و اطمینان دارم که جناب آقای علم توجه مخصوص باین موضوع خواهند فرمود (احسنت)

۴ - تقدیم لایحه مستمری درباره تیمور عابدی بقید فوریت بوسیله آقای نخست وزیر

رئیس - وارد دستور میثوبم، آقایانی که اجازه نطق قبل از دستور خواسته بودند بعد از دستور ممکن است صحبت کنند. جناب آقای نخست وزیر بفرمائید.

نخست وزیر - با اجازه مقام ریاست دو سه لایحه هست که بعضی مجلس میرسانم یکی چنانکه خاطر نمایندگان محترم مسبوق است مرحوم مهندس ملک عابدی در فارس شهید شد و آن تاریخی که شهید شد اعلیحضرت همایونی از فرزندان مرحوم شخصاً سرپرستی میفرمایند ولی مرحوم ملک عابدی برادری هم دارد که در اطریش تحصیل میکند و بعد از فوت ملک عابدی زندگی برادرش هم در اطریش مختل شده بنا بر این لایحه ای است تهیه شده که تقدیم مجلس شورای ملی میکنم (یکی از نمایندگان بقید فوریت باشد) با کمال میل، تقدیم میکنم بمجلس برای تأمین مقرری جهت برادر آن مرحوم که در اطریش تحصیل میکنند و همانطوریکه فرمودند بقید فوریت تقدیم میکنم.

۵ - معرفی آقای برزگر بمعاونت وزارت دارائی بوسیله آقای نخست وزیر

نخست وزیر - عرض دیگر بنده معرفی جناب آقای برزگر است بمعنوان معاون مسئول وزارت دارائی (نمایندگان مبارک است، بسیار انتصاب بجائی است)

۶ - تقدیم لایحه اصلاحی بودجه ۱۳۴۲ بوسیله آقای نخست وزیر

نخست وزیر - لایحه دیگر لایحه اصلاحی بودجه است که این را هم بقید يك فوریت تقدیم میکنم بمقام ریاست. دیگر عرضی ندارم تشکر میکنم.

۷ - طرح و تصویب يك فوریت لایحه برقراری مستمری درباره تیمور عابدی

رئیس - فوریت لایحه اول مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

بطوریکه استحضار دارند مرحوم مهندس ملک عابدی رئیس اصلاحات ارضی منطقه فیروز آباد فارس حین انجام وظیفه شهید گردید و بلافاصله تأمین مخارج برادر کوچک آن مرحوم آقای تیمور عابدی که در اطریش مشغول تحصیل بوده و میباشد مختل شد وزارت کشاورزی بیاس خدمات مرحوم نامبرده پیشنهاد نمودند برای ادامه تحصیل از لحاظ ارزی کمکی به آقای تیمور عابدی بشود که وزارت فرهنگ هم باین درخواست موافقت داشته و ماده واحده پیوست را تهیه و بضمیمه تقدیم و متمنی است مقرر فرمایند نسبت بتصویب و ابلاغ آن اقدام لازم معمول گردد.

نخست وزیر - اسدالله علم وزیر فرهنگ - دکتر خانلری از طرف وزیر دارائی - برزگر

ماده واحده - بوزارت فرهنگ اجازه داده میشود بیاس خدمات صادقانه مرحوم مهندس شهید ملک عابدی مادامیکه آقای تیمور عابدی برادر نامبرده که فعلاً در اطریش مشغول تحصیل است بتحصیل خود ادامه میدهد ماهیانه مبلغ ۷۵۰۰ ریال قابل تبدیل به ارز از اعتبار بودجه مرحوبه بمشاریه پرداخت نمایند.

رئیس - مخالفی نیست؟

(يك نفر از نمایندگان - تاجه مدت؟)

رئیس - آقای ملک منصور اسفندیاری فرمایشی دارید بفرمائید.

ملک منصور اسفندیاری - من معذرت میخواهم که لایحه بقید يك فوریت است که آقایان باید فوریت آن را تصویب کنند یا رد بکنند فقط توضیحی است که خواستم خدمت آقایان عرض کنم و آن این است که ماهمه شکایات داریم که چرا محصلین و یا فرزندان ما برای تحصیل بخارج از کشور میروند در صورتیکه و سائل تحصیل در خود کشور موجود است، این مبلغی که تعیین کرده اند برای تحصیل برادر مرحوم مهندس ملک عابدی، البته ۷۵۰۰ ریال زیاد نیست و کم است ولی استدعا میکنم که آقایان موافقت فرمایند که اخوی آقای مهندس در خود ایران در مدارس ایران تحصیل کند و این مقرری بایشان در ایران داده شود زیرا قدرت ربالی در اینجا زیادتر خواهد بود و ایشان زندگی بهتری خواهند داشت تا اینکه در انزلی تحصیل بکنند.

با اجازه آقایان نطقهای بعد از دستور را شروع میکنم. پاینده - بنده يك تذکر نظامنامه ای دارم.

رئیس - بفرمائید.

پاینده - لایحه ۷۵۰۰ ریال کومک برادر مرحوم ملک عابدی مطابق ماده ۱۰۱ آیین نامه داخلی مجلس باید امضای وزیر دارائی را هم داشته باشد.

رئیس - دارد. آقای یغمائی کیهان بفرمائید.

یغمائی کیهان - با اجازه از مقام ریاست بنده هم بسهم خود از پیشکيه قادر متعال استعانت میجویم مثل سایر همکاران عزیز که در گفتارم، در کردارم در پندارم تا آخر دوره ای که افتخار خدمتگزاری دارم از راه حق و امانت و درستکاری و صداقت منحرف نشوم (احسنت) تشریف

فرمائی جناب آقای نخست وزیر در اولین جلسه بعد از رأی اعتماد راهم تبریک عرض میکنم بخصوص که مرده انتخاب عنصر بسیار شایسته و لایقی بنام آقای برزگر را بسمت معاون مسئول وزارت دارائی فرمودند (صحیح است) و از خداوند میخواهم که دولت ایشان از هر جهت و بابت

مجری منویات ذات اقدس شهرباری باشد. سخنی با مقام ریاست دارم که بصلاحدید عده ای از همکارانم با کسب اجازه از حضورشان در اطاق مقام ریاست بمرضشان خواهم رسانید و انشاء الله مورد عنایت قرار خواهد گرفت (نمایندگان انشاء الله) آقایان قطعاً کلمات قهار مولای متقیان را مطالعه فرموده اند. ادب، نزاکت، فروتنی، تواضع بزرگترین

سرمایه يك بشر است (صحیح است) وقتی تکامل پیدا میکند که اگر شخصی بسمت نماینده مجلس بمحفل مقدسی راه پیدا کند و صبوری و بردباری و متانت و خوصله راهم شعار خودش قرار بدهد (صحیح است) در چند جلسه قبل بنده ناظر بودم وقتی که یکی از همکاران محترم صحبتی میفرمودند یکی از همکاران محترم دیگر ناراحت شدند.

در شان يك نماینده است که اجازه بدهند سخنگویی، عریضش را بسمع آقایان نمایندگان محترم برسانند و اگر خلافي در گفتارش بود این تریبون مال همه است وقت بگیرند تشریف بیاورند این جا جواب ایشان را مرحمت بفرمایند (احسنت) بنابر این اگر بنده یا امثال بنده در عریضه مطلبی مطابق میل آقایان گفته نشد استدعا دارم مورد شماتت و حمله قرار نگیرم البته تشریف میآوردند پشت این تریبون مقدس و بنده و سایرین را از شاد میفرمایند

انگیزه ای که خدمتگذاران را بر آن داشته که این مطلب خودم

رئیس - فوریت لایحه مطرح است فعلاً اصل لایحه مطرح نیست. آقایانی که راجع بفوریت لایحه نظری دارند بفرمایند (اظهاری نشد) اگر در فوریت نظری نیست رأی میگیریم، آقایانی که با فوریت این لایحه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. طبع و توزیع میشود در جلسه بعد مطرح میشود.

۸ - طرح و تصویب يك فوریت لایحه اصلاحی بودجه ۱۳۴۲

رئیس - فوریت لایحه متمم بودجه مطرح است قرائت میشود. (شرح زیر قرائت شد).

مجلس شورای ملی

برای پرداخت تعهدات گذشته دولت ایران بابت تفاوت تسعیر دلار در سال ۱۳۴۰ از طرف نمایندگان دولت شاهنشاهی با هیئت عمران بین المللی امریکا در ایران قرار تفسیطی گذارده شده است که بهمین منظور در سال گذشته مبلغ چهارصد و دو میلیون ریال اعتبار ضمن ردیف (۲۳۳) بودجه سال ۱۳۴۱ کل کشور پیش بینی و تا حدود امکانات مالی قسمتی از اقساط مزبور پرداخت و چون برای پرداخت مبلغ ۱۱۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال که در سال جاری باید تأدیه شود در بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور اعتباری از این بابت پیش بینی نشده ماده واحده زیر تقدیم میشود متمنی است تصویب آنرا بدولت ابلاغ فرمایند تا در پرداخت تعهدات مذکور اقدام شود.

ماده واحده: بوزارت دارائی اجازه داده میشود تا حدود مبلغ یکصد و دو اوزده میلیون و پانصد هزار ریال (۱۱۲,۵۰۰,۰۰۰) اقساط مطالبات هیئت عمران بین المللی امریکا در ایران را بابت تفاوت تسعیر و حق شرکت ایران در صندوق الامم میل در آمد عمومی سال جاری کشور پرداخت نمایند.

نخست وزیر - اسدالله علم از طرف وزیر دارائی - برزگر
رئیس - راجع بفوریت این ماده اگر نظری هست بفرمایند. (اظهاری نشد) چون نظری نیست به فوریت لایحه برای می گیریم. آقایانی که موافقت با فوریت قیام کنند (اغلب قیام کردند) تصویب شد. طبع و توزیع میشود در جلسه بعد مطرح میشود.

۹ - بیانات بعد از دستور آقایان: یغمائی کیهان - منصور - روستا - بالاخانلو

رئیس - چون فعلاً مطلب دیگری در دستور نداریم

را از لحاظ اهمیت در ردیف همان سیل کرمانشاه و زلزله قزوین قرار بدهند و هر چه زودتر یک هیئتی فرود آنجا بگذارند رسیدگی کند و چون وقت کافی ندارم بیش از این عرض نمیکنم و اطمینان دارم که جناب آقای علم توجه مخصوص باین موضوع خواهند فرمود (احسنت)

۴ - تقدیم لایحه مستمری درباره تیمور عابدی بقید فوریت بوسیله آقای نخست وزیر

رئیس - وارد دستور می‌شویم. آقایانی که اجازه نطق قبل از دستور خواسته بودند بعد از دستور ممکن است صحبت کنند. جناب آقای نخست وزیر بفرمائید.

نخست وزیر - با اجازه مقام ریاست، دو سند لایحه هست که عرض مجلس میرسانم یکی چنانکه خاطر نمایندگان محترم مستوق است مرحوم مهندس ملک عابدی در فارس شهید شد و از آن تاریخی که شهید شد اعلیحضرت همایونی از فرزندان مرحوم شخصاً سرپرستی میفرمایند ولی مرحوم ملک عابدی برادری هم دارد که در اطرش تحصیل میکند و بعد از فوت ملک عابدی زندگی برادرش هم در اطرش مختل شده بنا بر این لایحه ای است تهیه شده که تقدیم مجلس شورای ملی می‌کنم (یکی از نمایندگان بقید فوریت باشد) با کمال میل، تقدیم میکنم بمجلس برای تأمین مقرری جهت برادر آن مرحوم که در اطرش تحصیل میکنند و همانطور بکفر فرمودند بقید فوریت تقدیم میکنم.

۵ - معرفی آقای برزگر بمعاونت وزارت دارائی بوسیله آقای نخست وزیر

نخست وزیر - عرض دیگر بنده معرفی جناب آقای برزگر است بعنوان معاون مسئول وزارت دارائی (نمایندگان مبارک است، بسیار ائصال بجائی است)

۶ - تقدیم لایحه اصلاحی بودجه ۱۳۴۲ بوسیله آقای نخست وزیر

نخست وزیر - لایحه دیگر لایحه اصلاحی بودجه است که این را هم بقید یک فوریت تقدیم میکنم بمقام ریاست. دیگر عرض ندارم تشکر میکنم.

۷ - طرح و تصویب یک فوریت لایحه برقراری مستمری درباره تیمور عابدی

رئیس - فوریت لایحه اول مطرح است قرائت میشود. (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی بطوریکه استحضار دارند مرحوم مهندس ملک عابدی رئیس اصلاحات ارضی منطبقاً فیروز آباد فارس حین انجام وظیفه شهید گردید و بلافاصله تأمین مخارج برادر کوچک آن مرحوم آقای تیمور عابدی که در اطرش مشغول تحصیل بوده و میباشد مختل شد وزارت کشاورزی بپاس خدمات مرحوم نامبرده پیشنهاد نمودند برای ادامه تحصیل از لحاظ ارزی کمکی به آقای تیمور عابدی بشود که وزارت فرهنگ هم باین درخواست موافقت داشتند و ماده واحده پیوست را تهیه و بنصیحه تقدیم و متمنی است مقرر فرمایند نسبت بتصویب و ابلاغ آن اقدام لازم معمول گردد.

نخست وزیر - اسدالله علم وزیر فرهنگ. دکتر خانلری از طرف وزیر دارائی - برزگر

ماده واحده - بوزارت فرهنگ اجازه داده میشود بپاس خدمات صادقاته مرحوم مهندس شهید ملک عابدی مادامیکه آقای تیمور عابدی برادر نامبرده که فعلاً در اطرش مشغول تحصیل است بتحصیل خود ادامه میدهد ماهیانه مبلغ ۷۵۰۰ ریال قابل تبدیل به ارز از اعتبار بودجه مربوطه بمشارکت پرداخت نمایند.

رئیس - مخالفی نیست؟ (یک نفر از نمایندگان - تاجه مدت؟)

رئیس - آقای ملک منصور اسفندیاری فرمایشی دارید بفرمائید.

ملک منصور اسفندیاری - من معذرت میخواهم که لایحه بقید یک فوریت است که آقایان باید فوریت آن را تصویب کنند یا رد نکنند فقط توضیحی است که خواستم خدمت آقایان عرض کنم و آن این است که ماهیانه شصت داریم که چرا محصلین و یا فرزندان ما برای تحصیل بخارج از کشور میروند در صورتیکه وسائل تحصیل در خود کشور موجود است. این مبلغی که تعیین کرده اند برای تحصیل برادر مرحوم مهندس ملک عابدی، البته ۷۵۰۰ ریال زیاد نیست و کم است ولی استدعا میکنم که آقایان موافقت فرمایند که اخوی آقای مهندس در خود ایران در مدارس ایران تحصیل کنند و این مقرری بابشان در ایران داده بشود زیرا قدرت ریالی در اینجا زیادتر خواهد بود و ایشان زندگی بهتری خواهند داشت تا اینکه در اتریش تحصیل بکنند.

رئیس - فوریت لایحه مطرح است فعلاً اصل لایحه در دست آقایانی که راجع به فوریت لایحه نظری دارند بفرمائید (تشریح) اگر در فوریت نظری نیست برای آقایان که با فوریت این لایحه موافقت قلمه کردند در دسترس حاکم است تصویب شد. طبع و توزیع در جلسه بعد مطرح میشود.

۸ - طرح و تصویب یک فوریت لایحه اصلاحی بودجه ۱۳۴۲

رئیس - فوریت لایحه متمم بودجه مطرح است (شرح زیر قرائت شد).

مجلس شورای ملی قریباً در تحت تعهدات گذشته دولت ایران بابت تعمیر راه در سال ۱۳۴۰ از طرف نمایندگان دولت بدهی به هیئت عمران بین المللی امریکا در ایران تصویب کرده شده است که همین منظور در سال ۱۳۴۱ مبلغ چهارصد و دو میلیون ریال اعتبار ضمن ردیف بودجه سال ۱۳۴۱ کل کشور پیش بینی و تا حدود ۱۰۰ میلیون ریال اقساط مزبور پرداخت و چون برای توسعه ۱۱۲۰۵۰۰۰۰۰ ریال که در سال جاری باید بود در بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور اعتباری از این مبلغ پیش بینی شده ماده واحده زیر تقدیم میشود متمنی است بفرمایند بدوای ابلاغ فرمایند تا در پرداخت آن معذورانه شود.

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود

بمبلغ یکصد و دو هزار و دو میلیون و پانصد هزار ریال در مدت ۱۱۲۰۵۰۰۰۰۰ اقساط مطالبات هیئت عمران بین المللی را در ایران بابت تفاوت تعمیر و حقوق شرکت ایران در امور راه در محل درآمد عمومی سال جاری کشور بپردازند.

رئیس - اسدالله علم از طرف وزیر دارائی - برزگر

رئیس - راجع به فوریت این ماده اگر نظری هست بفرمائید (تشریح) چون نظری نیست به فوریت برای آقایان که موافقت با فوریت قیام قلمه کردند تصویب شد. طبع و توزیع در جلسه بعد مطرح میشود.

انجمنات بعد از دستور آقایان: یغمائی کیهان - منصور - روستا - بالاخانلو

رئیس - چون فعلاً مطلب دیگری در دستور نداریم

باجازه آقایان نطقهای بعد از دستور را شروع میکنم.

یابنده - بنده یک تذکر نظامنامه ای دارم.

رئیس - بفرمائید.

یابنده - لایحه ۷۵۰۰ ریال کومات برادر مرحوم ملک عابدی مطابق ماده ۱۰۱ آئین نامه داخلی مجلس باید اعضای وزیر دارائی را هم داشته باشد.

رئیس - دارد. آقای یغمائی کیهان بفرمائید.

یغمائی کیهان - با اجازه از مقام ریاست بنده هم سهم خود از پیشگاه قادر متعال استعانت میجویم مثل سایر همکاران عزیز که در گفتارم در کردارم در پندارم تا آخر دوره ای که افتخار خدمتگزاری دارم از راه حق و امانت و درستکاری و صداقت منحرف نشوم (احسنت) تشریف فرمائی جناب آقای نخست وزیر در اولین جلسه بعد از رأی اعتماد را هم تبریک عرض میکنم بخصوص که مزده انتخاب عنصر بسیار شایسته و لایقی بنام آقای برزگر را بسمت معاون مسئول وزارت دارائی فرمودند (صحیح است)

و از خداوند میخواهم که دولت ایشان از هر جهت و بابت مجری منویات ذات اقدس شهربازی باشد سخنی با مقام ریاست دارم که بصلاحدید عدوای کیهان را هم با کسب اجازه از حضورشان در اطاق مقام ریاست بعرضشان خواهم رسانید و انشاء الله مورد رعایت قرار خواهد گرفت (نمایندگان انشاء الله) آقایان قطعاً کلمات قصار مولای متقیان را مطالعه فرموده اند. ادب، نزاکت، فروتنی، تواضع بزرگترین صفات یک پسر است (صحیح است) وقتی تکامل پیدا میکنند که اگر شخصی بسمت نماینده مجلس بمحفل مقدسی راه پیدا کند و صبور و بردباری و چنانست و جوصله را هم شعاع خودش قرار بدهد. (صحیح است) در چند جلسه قبل بنده ناظر بودم وقتی که یکی از همکاران محترم صحبت میفرمودند یکی از همکاران محترم دیگر ناراحت شدند.

در شان یک نماینده است که اجازه بدهند سخنگوئی، عرایض را بسمع آقایان نمایندگان محترم برساند و اگر خلافتی در گفتارش بود این تریبون مال همدانست وقت بگیرند تشریف بیاورند این جا جواب ایشان را مرحمت بفرمایند (احسنت). باین اگر بنده با همکار بنده در عرایض مطالب مطابق میل آقایان گفته نشد استدعا دارم مورد شمانت و حمله قرار نگیرم البته تشریف میآورند پشت این تریبون مقدس و بنده و سایرین را از شاد میفرمایند انگیزه ای که خدمتگذاران این داشته که این مطلب خودم

را بعرض برسانم! این است که این روزها نامه‌ها و تلگرافهایی است که از مشهد مقدس از موکلین و دوستان بنده و همچنین عده‌ای از دوستان تهرانی به بنده رسیده است و اینطور سوء تعبیر شده است که خدای نخواسته ما افتخار و ولایت همکاری با انقلاب سفید و نهضت مقدس ششم بهمین بنا نداریم (جمعی از نمایندگان - اینطور نیست) و حال آنکه مطلقاً غیر از این است اگر این افتخار زودتر بفرآکسیون مترقی و جبهه ائتلافی داده شده است شانس است ما هم افتخار میکنیم و تبریک عرض میکنیم و من بخاطر دارم روزی جناب آقای منصور سرفراز فرمودند در جمعی از دوستان حضورشان پیشنهاد شد که اگر این نام مقدس روی فرآکسیون با عده‌ای گذاشته شود مصلحت هست یا خیر، با بیانات بسیار پر مغز، بسیار متین (که بنده حضورشان تبریک عرض کردم) و واقعاً بسیار مفید بود بنده استفاده کردم از ارشاد کردند که چون این نام مقدس مربوط بنام ملت ایران است و این مطلب حائز کمال اهمیت است بهتر است که روی فرد یا دست‌های نباشد (منصور عرض کردم روی فرآکسیون نباشد) بنده که قبلاً تبریک عرض کردم خوشبختانه روی جبهه ائتلافی گذاشته شده و ما هم جزء آقایان هستیم در همان ردیف قرار داریم هیچ فرقی نمیکند این اسباب افتخار ماست (صحیح است) شاید حق هم همین بود برای اینکه سربازان رشیدی مثل آقایان مهندسین اصلاحات ارضی در صف اول جبهه قرار داشتند شهید دادند بشهادتی که امروز ملاحظه فرمودید رئیس دولت فرمودند و باز هم این افتخار داده شده ما هم متشکریم ما هم سرفرازیم، ما هم سپاسگزاریم اما این مطلب دلیل بر این نیست که خدای نکرده مادر این هدف مقدس آماده خدمتگذاری و فداکاری نیستیم و سهمی نداریم (منصور - هیچ کس این حرف را نمی‌زند) همه ما باین تر با این خانده مقدس راه یافته‌ایم (صحیح است) همه ما بیک صورت آمده‌ایم در اینجا تا این انقلاب مقدس و این طرح شش ماده‌ای که در روز ششم بهمین بتمویب اکثریت قریب با اتفاق ملت شریف ایران رسیده است بشمر برسانیم (صحیح است) (احسن) قسم یاد میکنیم همانطوریکه سوگند یاد کرده‌ایم قول شرف میدهیم که باصف متشکل ائتلافی در این اصل مقدس و این هدف عالی ناپای جان استاد کی بکنیم (احسن) و امیدواریم که موکلین ما، دوستان ما این مطلب را با ما بخورده نگیرند، آقایان

هدف خیلی مقدس است، خیلی عالی است اگر بنده بجای عقلائی قوم بودم از جناب آقای منصور استعفا دارم بعرض توجیه فرمائید شاید باز از ارشاد جنابعالی استفاده کنم (منصور - بنده در خدمتتان هستم) بنده اگر بجای عقلائی قوم بودم شاید از نظر تجلیل و اهمیت این جبهه مقدس انقلاب سفید و نهضت ششم بهمین همانطوریکه گذشتگان ما در ابتدای استبداد و مشروطیت نام مقدسی بنام (عدل مظفر) پیدا کردند و سر در مجلس را زینت بخش کردند این نام مقدس را هم بعدل مظفر اضافه میکردند (احسن) و بنام دوره بیست و یکم قانونگذاری مجلس شورای ملی نام گذاری میکردند (احسن - آفرین) ای کاش درخور اهمیت مطلب ادا میشد، ای کاش معنی کلمه بمعنای واقعی ادا میشد. حالا که باین شکل شده است باز هم مقدس است باز هم اسباب افتخار ماست، هیچ دل‌تنگی از این کار نیست ولی شأن مطلب و حساسیت موضوع از نظر تاریخ مملکت آنقدر قابل اهمیت بود که تا اینجا جاداشت که روی دوره قانونگذاری این مجلس بیست و یکم نام گذاری میشد و جمله زیبایی بر سر در مجلس باین عدل مظفر باین نام مقدس اضافه میشد حالا کی این انجام بشود این پیشنهاد را آقایان مطالعه فرمائید از حضور مقام ریاست ولیدر محترم فرآکسیون مترقی و سایر همکاران عزیز استعفا میکنم در این مطلب مشورت بشود اگر مصلحت بود تقاضا بشود پیشنهاد بشود بخته بشود با یک جمله‌ای که زینده این نهضت مقدس و انقلاب سفید باشد این عمل اگر شایسته بود انجام بشود تا تیاکان ما، فرزندان ما بدانند که چه تحول بزرگی بعد از ۲۵۰۰ سال در این مملکت انجام یافته است وقتی هدف یکی شد، وقتی راه یکی شد، اگر دستجاتی بنامهای مختلف در این راه مقدس خدمتگزاری کردند ایزادی نیست. فرهنگ معنی واقفیت یعنی تعلیم و تربیت گاهی بنام دبیرستان البرز این وظیفه انجام میشود گاهی بنام دبیرستان هدف ولی راه یکی است مقصود یکی است غیر از این هم راه دیگری نیست، انشاء الله امیدوارم از پیشگاه قادر متعال مسئلهت دارم، با هم آهنکی، با وحدت همه‌ایم در بوست نفر

یا ۱۹۸ نفری که الآن تشریف دارند در اجرای مثنویات شاهانه بر ای رسیدن و بشمر رسانیدن این هدف عالی کوشش کنیم و فداکاری نمائیم و چیز دیگری نخواهیم خواست. مطلب دیگر بنده راجع بنامه‌هایی است که بنده رسیده است در مورد کارمندان غیر رسمی دولت. با کمال تأسف

جناب آقای علم رئیس محترم دولت تشریف بردند گرفتاری داشتند بنده هم اطلاع داشتم، در دوره‌ای در قریب در زمانی که به پیروی از نیت غالیه شاهنشاه قرار است تمام طبقات با بنده خودشان امیدوار باشند و در طرح شش ماده‌ای هم این قضیه پیش بینی شده است و عملاً هم می‌بینیم که درباره کشاورز، دهقان آزاد و کارگر این موضوع یکی بعد از دیگری صورت تحقق بخودش گرفته است مصلحت نیست که در کشور یک مردمی بنام کارمند روزمزد، بیمانی، دون پایه، هفت با بنده خودشان امیدوار نباشند (صحیح است) (حازقی - قانون استخدام می‌آید و تکلیف تمام مستخدمین را یکجا تعیین میکند) انشاء الله. بنده معذرت میخواهم باز بر می‌گردم بعرض اولم که برای جناب آقای حازقی جرور خودم مقدور هست تشریف بیاورند اینجا و مطالبشان را بیان فرمایند، با کمال ارادت که با ایشان دارم. (حازقی - لطف دارید) این آقایان کارمندان ابزار و آلات و ادواتی هستند که باید این بر نامه‌هایی را که دولت بارشاد اعلیحضرت همایون شاهنشاهی می‌آورند بمجلس تصویب میشود انجام دهند در مورد این کارمندان تحت عنوان غیر رسمی ابزار و آلات آقایان رنگ زده است خوب کار نمیکند بایستی با جلای امید باین ابزار سیقل زد تا بمقصود برسیم والا مشکل است یک کسی که آمده است بیست سال تحت عنوان کارمند بیمانی یا روزمزد یا موقتی کار می‌کند و امیدی با بنده خود ندارد نمیشود از او انتظار داشت که آنطوریکه باید و شاید در این راه فداکاری بکند و خدمت گزاری بکند بنده از پیشگاه مقام ریاست، از حضور آقایان نمایندگان محترم استعفا دارم که ترتیبی اتخاذ فرمائید بخصوص از آقایانی که در کمیسیون استخدام تشریف دارند ترتیبی اتخاذ فرمائید که کلمه (غیر رسمی) از روی کارمندان دولت برداشته بشود همه بشوند رسمی، معنی ندارد یک مشت کارمند بنام غیر رسمی در مملکت باشند این‌ها آید دارند بچه دارند، بیمه نیستند از مزایای کارمندان رسمی استفاده نمیکند بنده مصراً از مقام ریاست استعفا میکنم و انشاء الله جناب آقای منصور لیدر فرآکسیون مترقی و جبهه ائتلافی هم کوشش خواهند فرمود و بذل عنایتی خواهند فرمود آقایان همکاران بنده هم بهمین ترتیب تا این کار صورت تحقق بخودش بگیرد و این عنوان (غیر) از قاموس کارمندان دولت برداشته بشود

خانواده های زیادی به انتظار هستند نا امیدند و ناسامانند از بریشانی وضع خودشان ناراحت هستند استعفا بذل عنایت و توجه دارند بنده باز در خاتمه عرضم عرض میکنم، ما همه با هم یکدلیم، با کدلیم و فاداریم بیک صورت با اینجا آمده‌ایم هیچگونه سوء تعبیری نشود در راه رسیدن به هدف اصلی و غائی که همان انقلاب سفید و نهضت ششم بهمین باشد و طرح شش ماده‌ای با کمال فداکاری و جان‌بازی آماده خدمت هستیم. منتها اگر از نظر سلیقه از نظر ترتیب کار تفاوتی داریم از ارتباطی باصل موضوع نداریم و امید داریم این مطلب در هیچ کجای دیگر تکرار نشود (احسن).

رئیس - آقای منصور

منصور - بنده میخواستم امروز از موقعیت استفاده بکنم و همانطوریکه همیشه خانمها و آقایان محترم در اینجا شاهد هستند از روز اول شروع مجلس هر کلمه‌ای که از دهان ما خارج شد و یا از طرف فرآکسیون ائتلافی ششم بهمین ادا شد یا در کمیسیونها و جلسات متعددی که در حضور همه آقایان محترم عرض شد جز توجه بفرمایشات جناب آقای کیهان یغمائی تا بحال تصور نمیکند هیچگونه سوء تفاهمی بوجود آمده باشد (صحیح است) بنده امر و میخواستم از موقعیت استفاده کنم چون در جراید خواندم عده‌ای از آقایان همانطوریکه اشاره فرمودند با توجه باینکه ماه متفقاً روی ایمان و عقیده پیرو یک اصول و یک هدف و یک برنامه‌های مملکتی هستیم ولی شاید در ابتدای مجلس قبل از شروع مجلس در موقع انتخابات و در موقع تشکیل نهضت آزاد زنان و آزاد مردان و کنگره‌ای که در تهران تشکیل شد دستجات مختلف نیروهای مختلف ملی و روشنفکران مملکت در آنجا بیک اتحاد و اتفاق و هم بستگی را اعلام کردند و در ابتدای مجلس در اینجا تجلی داشت و بنده فکر میکنم در شان این مجلس بود که در ابتدای مجلس یک گروه متشکلی عنوان بشود منتها در ابتدا صحبت بر این بود که این وحدت و اتفاق در تمام خانمها و آقایان تقابله گان محترم موجود است و هیچگونه اختلاف عقیده‌ای در بین نیست ولی آزادی عمل و آزادی فکر و آزادی بیان از کسی سلب نمیشود و سلیقه افراد نسبت بهم بستگی یک دیسپلین فرآکسیون یا حزبی ممکن است مختلف باشد بنده کاملاً تأیید میکنم فرمایش جناب آقای کیهان یغمائی را و خیلی خوشوقتم از اینکه در روزنامه خواندم عده‌ای از آقایان منفردین که اسماً منفرد بودند و بعد از تشکیل مجلس چون وابستگی

بیک فراکسیون متشکلی را نداشتند ولی عملاً همفکر و هم عقیده با همه آقایان بودند تشکیل فراکسیون دیگری را بنام فراکسیون مستقل اعلام کرده اند بنده از تشکیل این فراکسیون بسیار خوشحال هستم و از پشت این تریبون از طرف نهضت ائتلافی ششم بهمین تبریک عرض میکنم بنده عقیده دارم که اسم یا شکل یا تعداد عملاً اهمیتی ندارد ما میخواهیم در مسائل عمومی مملکت واقعا فعالیتی بکنیم و برای پیشرفت و رفاه حال مردم و ملت ایران و رضایت خاطر رهبر عالیقدر خودمان کارهایی انجام بدهیم (صحیح است) در اینجا نکته ای را که فرمودند راجع باسم ششم بهمین بنده بسا باید عرض کنم این موضوع همانطوریکه فرموده اند متعلق بعموم مردم ایران است یک روزناریخی است و یک روز مقدسی است که ما همه بدان احترام میگذاریم و اقداماتی را که در آن روز صورت گرفته است یک برنامه خوب، برنامه مترقی برای آینده مملکت است (صحیح است) قبل از تشکیل مجلس موقعیکه کنگره تشکیل شد هسته مرکزی این ائتلاف ششم بهمین قبل از تشکیل مجلس ریخته شد و این موضوع مسبق سابقه بوده ای از آقایان در این مورد اطلاع دارند و در این مورد هم اشاره ای شده بود اگر چنانچه فرمودید جبهه ششم بهمین بنده صراحتاً عرض کردم گذر نام ششم بهمین روی یک فراکسیون صحیح نیست برای اینکه مسبق سابقه ای بود که بنده از آن اطلاع داشتم و مربوط میشد بیک نهضت ائتلافی که آقایان نمایندگان بلطبع بانوان، کارگران، دهقانان، روشنفکران و مهندسی کشاورزی قبل از شروع مجلس پایه گذاری کرده بودند این اسم را برای نهضت انتخاب کردند چنانکه اگر ملاحظه فرمائید عنوان این بود نهضت ائتلافی ششم بهمین مرکز از فراکسیون مترقی، گروه دهقانان و گروه کارگران پس بدینجهت نه در اینجا خلاقی شده و نه قبل از آن خلاقی شده بلکه یک عملی بود انجام شده و یک سابقه ای بود تمام شده باین جهت بنده این مسأله را برای تذکار و توجه همکار محترم جناب آقای کیهان نعمانی در همان موقع عرض کردم باز مجدداً عرض میکنم امیدوارم که فراکسیون مستقل موجودیت خودش را اعلام کرده به بهترین وجهی از طرف بزرگان که در آن فراکسیون عضویت دارند رهبری بشود آرزو دارم که این اتفاق و اتحاد و یگانگی از ابتدای مجلس از طرف یک

فراکسیون متشکل نسبت با آقایان و خانمهای مفرد که اسماً مفرد بودند ولی چون تشکیل نشده بود حالا عملاً دو فراکسیون عملی بنود و اتفاق و اتحاد و یگانگی مجلس حفظ شود، مطلب دیگری که خواستم عرض کنم عده زیادی از آقایان امروز به بنده مراجعه کردند و دیر و زهم تلفن کردند و اظهار نمودند که در لیست متفردین و این ۶۰ نفر آقایان و خانمهایی که دعوت شده اند عده ای از کسانی که جزو لیست ائتلافی ششم بهمین هستند اشتباهاً از آنها اسم برده شده و دعوت بعمل آمده است و از بنده کسب تکلیف کردند بنده با وجود اینکه آزاد گذاشتم که برای آقایان حضور هیچ جلسهای در مجلس منعی ندارد با این وصف آقایان خواسته اند که اسامی اصلاح بشود آقایان تذکر دادند و بنده هم خواهش کردم از بازرسی مجلس که آقایان هر کدام مایل هستند اسمشان را بدهند که این اسامی بطور کلی منتشر بشود ضمناً اگر اشتباهی باشد این اشتباه رفع بشود که بعداً در دعوت هاسو تفاهمی رخ ندهد و از دیر هیئت مرکزی نهضت ائتلافی آقای مهندس صائی خواهش کردم که این صورت را الصاق کنند که اگر آقایان و خانمها مراجعه کردند جوایشان رسماً داده بشود و در هر صورت اگر دعوتی هم رسیده باشد بنظر من هیچ منعی ندارد و ممکن است اشتباهی رخ داده باشد بنده باز هم از تشکیل این فراکسیون خیلی اظهار خوشوقتی میکنم و امیدوارم که این همکاری و اتحاد و اتفاق و یگانگی ما یک اثرات بسیار مطلوبی در داخل مجلس و در خارج از مجلس و پیش ملت ایران که واقعا چشم باین مجلس دوخته اند داشته باشد (احسن)

رئیس - آقای روستا بفرمائید

روستا - برای بنده جای کمال افتخار و مباهات است که بعد از گذشت ۵۸ سال از دوره مشروطیت بعنوان نماینده اصناف و پیشه واران این کشور در این مکان مقدس و از پشت این تریبون با همکاران عزیزم و بخصوص با کلیه هموطنانم صحبت میکنم. آنچه مسلم است همه ما آزادی را خوب درک میکنیم ولی باید آقایان بدانند که اصناف و پیشه واران چون دائماً از صبح تا غروب با مردم و با طبقات مختلف با گروههای مختلف سرگرددانند بخصوص با دستگاههای دولتی بیش از سایر طبقات تماس دارند از این آزادی بیشتر لذت میبرند، بنده خوب بخاطر دارم دو سه سال پیش از طرف شورای عالی اصناف طرحی تهیه شد که تا اندازه ای

بین مالک و مستأجر وضعی بوجود بیاید که هر روز اختلاف ایجاد نشود این طرح به مجلس آمد مدتی در توی کمیسیونها کرد و خاک خورد و در مجلس هم مطرح شد ولی بایس و پیش کردن یک واو و بالا پائین گذاشتن یک نقطه یعنی بشود و نشود در مجلس بصورت ظاهر تصویب شد ولی ای کاش تصویب نمیشد زیرا طرح خاصیت اصلی خودش را از دست داد و الان مدتها است که اصناف و پیشه واران این کشور گرفتارند و روزی نیست که در یک گوشه ای از این شهر بخصوص نقاط شلوغ این شهر مثل خیابان های اسلامبول و لاله زار و نادری مغازه ای و یا محل کسی تخلیه نشود و عجب اینجا است مأمورینی که برای این کار مأمور میشوند بقدری در این کارشان سعی و جدی هستند که تعطیل و گرما و سرما بر ایشان علی السویه است، اغلب اتفاق میافتد که یک ساعت بعد از ظهر بخصوص در همین تابستان گذشته که همه میروند بخانه های خودشان برای صرف غذا مأمورین آمده اند یک محلی را تخلیه کرده اند و اثنائش را ریخته اند بگوشه خیابان، وقتی صاحب آن مغازه از خانه برگشته مشاهده کرده که مأمورین و جناب مالک دستها بکمر فاجانه ایستاده اند و همینطور نگاه میکنند همین دوسه سال پیش همه آقایان در روزنامه ها خوانده اند و من روزنامه اش را میآورم این جا ارائه میدهم در یکی از خیابانهای فرعی خیابان کاخ زن مسنی که سرپرست دوتا بچه صغیر بود و برادری داشت، خواهر کوری داشت مادر پیری داشت توی یک خانه کوچکی که دوسه پله میخورد و میروند پائین و اطافهای نمناک یکی از این اطافها را آماده کرده بود که آرایشگاه درست کند و از این موهای مصنوعی درست میکرد، یک مدتی بود که صاحبخانه پایپش شده بود که با باید آنجا را تخلیه کنی یا باید سه برابر کرایه بدهی بعد از اینکه یک عده ای واسطه شدند و خواهش کردند از صاحب ملک که یک قدری نرم تر، چون بیچاره است و باید یک عده ای را اداره کند و حتی حاضر شدند که یک برابر کرایه را اضافه کنند معذک اثر نکرد و صاحب ملک رفت حکم تخلیه گرفت یکی از آن روزهایی که این زن بیچاره مریض بود صاحب ملک با مأمورین آمدند توی خانه، بمحض اینکه این زن مریض چشمش باین مأمورین و حکم تخلیه افتاد، افتاد و سنکوب کرد و مرد، سابقه اش هست و شکایتی که شده الان در دادگستری موجود است (عده ای از نمایندگان خدا رحمتش کند) و حالا آقایان

شوخی تصور میفرمائید ولی باید بدانید که اینها حقایقی است (صحیح است) آقایان نمایندگان محترم فراموش نکرده اند که چندی پیش در بوئین زهراموقعی که اعلی حضرت همایونی فرمایشاتی می فرمودند در ضمن فرمایشاتشان مخصوصاً فرمودند که قانون اصلاحات ارضی در گذشته وقتی به مجلس آمد مثل یک شیر زنده داخل شد و بعد چون با منافع یک عده ای اصطکاک پیدا کرد این شیر بال و گوش و سرش زده شد و حتی پاهایش و از آن در مجلس مثل یک روباه مرده بیرون رفت این تخفایق هست و خیال نمیکنم که یک چیزی باشد که ما بخوایم صورت افسانه بهش بدهیم ولی خوشبختانه غرض از این عرایض این نبود که نسبت بکار گذشته مجلس انتقادی بشود ولی تصدیق میفرمائید که اکثر لوایح بآن صورت به مجلس میآمد و بانصورت از در خارج میشد، خوشبختانه این دفعه این آقایان که این جانثریف آورده اند این کرسی ها را اشغال کرده اند همه نمایندگان واقعی این مردم هستند چرا؟

بدلیل این که از بین مردم برخاسته اند و با اکثریت قاطع آمده اند اینجا و در مردم را میدانند و میتوانند این دردها را بیان کنند، بنده که نماینده اصناف هستم و تصدیق میفرمائید که یک چهارم جمعیت این کشور را اصناف و پیشه واران تشکیل میدهند اینها مشکلات فراوانی دارند متأسفانه جناب آقای برزگر تشریف بردند نمیتوانم بعرضشان برسانم ولی خوب عرض میکنم و از مقام ریاست واز همکاران عزیزم میخواهم که با ما همصدا باشند و از مقامات مسئول بخوانند که گرفتاری پیشه واران کسبه طرف شود راجع به مالک و مستأجر مختصری بعرض رساندم موضوع دیگر وضع مالیات است که همه آقایان بهتر از بنده میدانند که وضع کار و کسب و تجارت در این چندسال اخیر بصورتی بوده که واقعا تجار و کسبه و پیشه واران بزحمت میتوانند خودشان را اداره کنند و با اغلب اینها چون وضع کسب آنطوری که باید نبوده از هستی ساقط شده اند و عده ای هستند که توانسته اند تعهدات خویشان را بپردازند اکنون گوشه زندان خوابیده اند بنابراین با تمام این گرفتارها متأسفانه وزارت دارائی و بخصوص این کمیسیونهایی که تشکیل شده است و بنام کمیسیون حل اختلاف و کمیسیون توافق که بنظرم اشتباهاً این اسمها را روی اینها گذاشته اند باید گذاشته شود کمیسیون تحمل و کمیسیون ایجاد اختلاف این آقایان بدون در نظر گرفتن وضع و موقعیت و کار و کاسبی

رای هائی صادر میکنند که طاقت فرساست و حالاً صرف نظر از این که این آقایی که در این کمیسیون هاستند و کی هستند و چی هستند و طرز رفتارشان با مردم چگونه است حالا نمیخواهم عرض کنم در موقع مقتضی بعرض میرسانم ولی آنچه مسلم است اینست که هر روز در این بخش های ده گانه وزارت دارائی بنگارهای میآیند و باور کنید در موقع برگشتن با چشم گریان میروند تنها چیزی که در این کمیسیون ها رعایت نمیشود مدارک و گفته های مؤدی است بهیچوجه مدارک و گفته مؤدی مالیات هیچ تأثیری ندارد آقایی که آنجا تشریف دارند خیال میکنند واقعاً خدمت همین است که هر چه بیشتر میتوانند تحمل کنند سطح مالیات را ببرند بالا و این را يك خدمت بزرگی برای خودشان میدانند موضوع سوم قضیه روابط بین کارگر و کارفرما است که خوشبختانه واقعاً باید گفت که چون در وزارت کار عده ای از مقامات وزارت کار حسن نیت دارند و بخصوص شخص جناب آقای وزیر کار آقای خسروانی که واقعاً با کمال انصاف و حسن نیت با اصناف رفتار میکنند و هر خواسته ای که واقعاً منطقی و قانونی بوده ایشان موافقت کرده اند و اگر نقاط ضعفی هم در قانون هست بنده چون افتخار همکاری با کمیسیون کار و خدمات اجتماعی را دارم این است که از نمایندگان محترم کارگر که در این جا تشریف دارند بخصوص از جناب آقای دکتر کلالی که این جا تشریف ندارند خواهش میکنم هر چه زودتر این کمیسیون تشکیل بشود که ما دور یک میز با حسن نیت بنشینیم این مختصر اختلافاتی که بین کارگر و کارفرما وجود دارد هر چه زودتر برطرف کنیم که واقعاً بین کارگر و کارفرما يك احترام متقابل و حسن نیت بوجود بیاید و بقول معروف حق بدهند و حق بگیرند.

رئیس - آقای روستا وقت جنابعالی تمام شد.

روستا - چون آقای اوزار هم اسم نوشته اند و ایشان هم تشریف ندارند دوسه دقیقه از وقت ایشان اجازه بفرمائید استفاده کنم.

رئیس - نمیشود، آقای بالاخانلو بفرماید.

بالا خانلو - چنانچه نمایندگان محترم استحضار دارند کوششی که ملت ایران تحت رهبری شاهنشاه معظم در سایه آزادی برای تشکیل مجلس کنونی بکار برد باین منظور بوده که انقلاب شاه و ملت با نظارت کامل نمایندگان واقعی طبقات مختلف که در این مجلس گرد آمده اند به

و ملال خاطر نتیجه نخواهد داشت بهتر است درباره افراط و تفریط ها آنچه شده و گذشته کمتر سخن گوئیم و برای حال و آینده فکری کنیم و قدمهای اساسی برداریم تا انشاء الله عواید مملکت فقط برای تأمین نیازمندیهای ضروری مردم خصوصاً طبقه محروم صرف شود.

نمایندگان محترم بخاطر دارند که دولت حاضر با توجه به بحران شدید اقتصادی کشور و رکود کارها و معاملات و بیگاری مردم در اسفند ماه ۱۳۴۱ کنفرانس اقتصادی تشکیل داد و جناب آقای نخست وزیر و وزیر دارائی وقت در مورد کارهای تولیدی و ایجاد کار برای بیگاران با شروع کارهای عمرانی تصمیمات و برنامه اقتصادی دولت را مطرح و اعلام نمودند که قسمتی از آن بمنظور یاد آوری و مقدمه مطالبی که بعداً عرض خواهد شد با اطلاع نمایندگان محترم میرسد، و نمایندگان محترم استحضار دارند بنده قسمتی از آن گزارش اقتصادی را یاد داشت کرده ام که مطالبی که بصورت توصیه یادداشت شده با عمل تطبیق بکنیم به بینیم آیا آن مطالب با عمل وفق میدهد یا خیر این دیر هم نیست تازه است جناب آقای نخست وزیر فرمودند.

سرمایه های را که مردم که بعلت قرضهای سنگین و نامتناسب بحال رکود افتاده است باید از طریق سرمایه گذاری دولت بکار بیفتد اگر فکر کنیم هر صد ریال پول معادل کار یک کتف کارگر در یک روز است آنوقت بی میرسیم که چه انرژی بزرگی در مملکت ما بیکار ماندن میلیونها پول که فی المثل در کارخانه فند همدان یا گونی بافی زشت و یا ماشین آلات راه سازی در گوشه و کنار مملکت بحال رکود است نهفته و بهدر رفته است. (صحیح است)

حد اعلائی کمک مخصوصاً از لحاظ اعطاء اعتبارات طولی المدت از طریق بانکهای دولتی و چه از طریق مشارکت دولت با اشخاص و یا شرکتهاییکه بخواهند در خارج از تهران با امور عمرانی و یا صنعتی بپردازند بعمل خواهد آمد. این مطالبی بوده است که جناب آقای وزیر دارائی در کنفرانس اقتصادی عنوان فرموده اند:

..... برای اینکه در دایره حرف و صحبت باقی نمایم و تصور نرود که منظور از این اجتماع فقط کله از گذشته و ابراز نگرانی بآینده است بر حسب وظیفه ای که در دولت دارم و تمرکز که رشته های مالی در دست وزیر دارائی پیدا میکنند طبق منویات و اوامر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی رؤس تدابیر مالی که در بهبود وضع مردم بتصویب

رسیده با اطلاع این هیئت محترم میرسانم در انجام این برنامه تصمیم قطعی دولت را اعلام مومند که میثوم دولت مصمم است که در سال ۱۳۴۲ کلیه کارخانجاتی که در نتیجه سنگین بودن قروض دیبا ناقص بودن وسایل و کافی نبودن سرمایه بحال رکود و یا بحال بهره برداری ناقص افتاده در مقابل مطالباتی که دولت و مؤسسات دولتی دارند با مشارکت صاحبان سرمایه فعلی و یا با پرداخت سهم آنها از سرمایه باقیمانده در اختیار گرفته و اداره نماید و ارقام اعتباراتی که بصورت موهوم در آمده تبدیل بسهم نموده و یا بهره برداری صحیح در این مؤسسات این واحدهای اقتصادی از دست رفته را زنده و دائر نماید و این اقدامات با رعایت کلیه قوانین و حقوق صاحبان سهام باشد.

و نیز قسمت مختصری از بیانات مشروح آقای مهندس اصفیاء مدیر عامل سازمان برنامه که در مصاحبه مطبوعاتی روز دوشنبه هشتم مهر ماه ۴۲ اظهار فرموده اند و در صفحه ۸ نشریه سازمان برنامه درج گردیده قرائت و آن نگاه باصل مطلب میپردازم:

... در برنامه سوم دولت در هدایت و تشویق و اعتبارات دادن به سرمایه گذاران خصوصی در رشته های سالم اقتصادی از طریق اعطای وامهای طولی المدت با بهره کم نقش مؤثری ایفاء میکنند و مردم میتوانند اطمینان داشته باشند که سیاست تقویت مؤسسات خصوصی از طرف دولت با قدرت هر چه تمام تر پشتیبانی میشود و در دوره اجرای برنامه سوم از اصولی که در کنفرانس اقتصادی سال گذشته بررسی و مورد قبول قرار گرفت پیروی خواهد شد.

ضمناً برای اینکه کمک بمؤسسات خصوصی شکل قاطع تری بخود بگیرد سازمان برنامه تصمیم گرفته است که در موارد لازم و ضروری بمنظور جبران کمبود سرمایه و تقویت مکادرفنی از طریق بانک اعتبارات صنعتی بمؤسسات خصوصی موجود و آتی شریک شود از نظر مالی و مدیریت آنها را تقویت کرده و ادامه کار و توسعه ورشده آنها را میسر گرداند، این مقدمه ای که عرض کردم برای این نتیجه است که يك واحد

اقتصادی که مربوط باقتصاد و کشاورزی عمومی مملکت است و مربوط بحوزه انتخابیه بنده است آنجا وضعش را تشریح کنم برای نمایندگان محترم و ملاحظه بفرمائید که بین حرف و عمل چقدر تفاوت است و این ارقامی که بعرضتان میرسانم ملاحظه میفرمائید که این ارقام بسیار ارقام چلب توجهی است که خیلی از مشکلات مالی دولت را حل

خواهد کرد.

حال با توجه باین بر نامه‌ها و تصمیمات دولت که ذکر شد اجماع به یک مورد از امور صنعتی و تولیدی حوزه انتخابیه خود یعنی شهرستان همدان توضیح میدهم تا نحوه کار مسئولین امور روشن شده و بتوانیم بر نامه و تصمیمات دولت را با تالیخ آن بسنجیم و برای تشخیص تفاوت بین بر نامه و عمل مقیاسی بدست آوریم و برای رفع علتی که متأسفانه اکثر دستگاههای مملکتی را مهمل و مردرد ما بهمین جهت مایوس ساخته چاره اندیشی کنیم.

در سال ۱۳۳۸ بهمت شادروان سپهبدزاهدی مقدمات تأسیس کارخانه قند همدان فراهم شد و طبق معمول از طرف وزارت صنایع (وزارت اقتصاد فعلی) و وزارت کشاورزی مطالعات لازم در این مورد صورت گرفت و پس از تصویب طرح آن و تأسیس شرکتی بنام شرکت سهامی کارخانه‌های تولیدی و صنعتی حکمتان بانک ملی ایران از محل پشتوانه اسکناس شروع پرداخت وام نمود. در آبانماه ۱۳۳۹ ساختمان و نصب ماشین آلات کارخانه آغاز شد و در دیماه ۱۳۴۰ در حالیکه با صرف حدود پنجاه میلیون تومان بیش از نود درصد کلیه عملیات ساختمانی و نصب ماشین آلات آن خاتمه و سیلوهای کارخانه مملو از چغندر بود و کارخانه در آستانه بهره برداری قرار داشت بعلمت عدم تأمین حدود سه میلیون تومان اعتباریکه برای اتمام بقیه کار کارخانه مورد نیاز بود کلیه عملیات تعطیل شد و تا آن تاریخ مبالغ گزافی از سرمایه بانک ملی ایران بصورت وام برای هزینه و بهای کارخانه پرداخت شده و در این مدت هیچگونه ایراد و اعتراضی راجع به کارخانه و موقعیت محل و مقدار چغندر در بین نبود ولی از این پس ورق بر گشت و گفتند کارخانه آب و چغندر کافی ندارد و بدرد نمیخورد. در سال ۱۳۴۱ هم مانند دو ماهه آخر سال ۴۰ هیئتهای متعدد از طرف دولت و بانکها محل عزیمت و بررسیهای مکرری صورت گرفت و با وجودیکه گزارشهای هیئتهای اعزامی مبنی بر امکان تأمین آب و چغندر کفایتی و بهره برداری صحیح از کارخانه بود لیکن کوچکترین اقدامی برای برآه انداختن کارخانه بعمل نیامد و این واحد عظیم صنعتی و تولیدی ناتمام و بلا تکلیف باقی ماند و هزاران تن چغندر که کشاورزان بینوا با امید در آمد بیشتر با انعقاد قرارداد با شرکت حکمتان برای مصرف کارخانه در سال ۴۱ تهیه کرده بودند مقداری در مزارع از بین رفت و بهای بقیه محصول آنها نیز که توسط شرکت حکمتان بکارخانه‌های دیگر تحویل شده بود تا امروز

بدست آنها نرسیده و بنالها و استغافه آنها هیچ مرجعی ترتیب اثر نداده است.

رئیس آقای بالاخانلو وقت شما تمام شده است **بالاخانلو** اجازه بفرمائید تا نتیجه عرضم را عرض کنم چون آنها مقدمه بود.

رئیس - ممکن است از وقت آقای رامبد استفاده شود.

رامبد - بنده وقتم را تقدیم میکنم.

بالاخانلو در ۱۸ خرداد سال جاری هنگام تشریف فرمائی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بشهر همدان که آن موقع بنده برای سومین بار از طرف انجمن شهر بسمت شهردار انتخاب شده بود در شرح فیایی موقع را مغتنم شمرده استدعای اهالی را در مورد برآه انداختن کارخانه قند همدان بعرض رسانیدم از آنجائیکه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نسبت بتوسعه صنایع ضروری کشور همواره توجه خاص مبذول میفرمایند بدولت او امر مؤکد صادر فرمودند که کارخانه را برآه اندازند که در نتیجه جناب آقای نخست وزیر در اجرائی

او امر شاهانه بوزارت دارائی دستورات آکید و مکرر صادر نمودند ولی باید صریحاً عرض کنم که با وجود اینکه پس از ماهها بررسی در کمیسیونهای متشکله در وزارت دارائی تصمیم اتخاذ شد که کارخانه را دولت در اختیار گرفته و در سال جاری آنرا تکمیل و بهره برداری نماید و سوسه مداران نیز سهام خود را بدون اینکه فعلاً دولت با آنها وجهی بپردازد بدولت واگذار کنند و اکثریت صاحبان سهام به تبعیت از شادروان سپهبدزاهدی با واگذاری کارخانه و سهام خود بدولت کتباً موافقت نمودند و با وجودیکه دولت مکرر اعلام کرد که بر اثر گرانگی قند و شکر در بازارهای بین المللی بمنظور افزایش محصول داخلی و جلوگیری از خروج ارز در مقابل ورود قند و شکر تأسیس کارخانجات جدید قند و همچنین توسعه ظرفیت کارخانجات فعلی دولت از اهم مسائل ضروری و جزو برنامه اقتصادی دولت قرار دارد و دستگاههای مربوطه در این خصوص مشغول اقدامات سریع میباشند و علاوه در صورت برآه افتادن کارخانه قند همدان حدود شش هزار هکتار زمین زیر کشت چغندر رفته محصول قند و شکر قابل ملاحظه‌ای تولید و از طرفی هزاران نفر دهقان در آمد بیشتری بدست آورده زندگی مرفه پیدا میکنند که یکی از هدفهای اصلاحات ارضی همین بوده است معیناً هنوز اقدامی برای برآه انداختن این کارخانه بعمل

نیامده و عجب تر آنکه بانک توسعه صنعتی و معدنی ایران که يك مؤسسه نو بنیاد خصوصی است و با وجود مبالغ گزافی که دولت بعنوان مساعده برای کمک به صنایع داخلی با اختیار این بانک گذارده بانك مزبور بعلمت عدم تجربه تا کنون نتوانسته در مورد کمک بصنایع راه موفقیت آمیزی انتخاب نماید کما اینکه صرف نظر از چند واحد صنعتی دیگر که فعلاً مورد بحث نیست یکسال قبل در مورد کارخانه قند همدان پس از ماهها بررسی و ائتلاف وقت کمترین کمکی ننمود مجدداً مدتی است بعنوان تنظیم سازمان مدیریت و اداره کارخانه قند همدان وارد میدان شده مشغول مطالعه یا بیعبارت ساده تر مشغول ائتلاف وقت است در صورتیکه همانگونه که ضمن مطالب پیشین اشاره نمودم قبلاً بوسیله کلیه مراجع رسمی و ذیصلاحیت مملکت بررسیهای مکرر در خصوص کارخانه و دهستانها و آب هوای شهرستان همدان و استعداد اراضی دائر و باثر آن بعمل آمده و نظریات قطعی و مثبت اعلام گردیده و علاوه دستگاههای دیگری از جمله دستگاه اداره کشنده ۱۴ کارخانه قند دولتی

که دارای ۳۲ ساق سابقه عمل و مهندسی و کادرفنی مجرب و مجهز میباشد وجود دارد که اینکارخانه را به بهترین وجهی برآه انداخته و از آن بهره برداری نمایند و حتی عده‌ای از مهندسی که پایه گذار صنعت قند در کشور بوده اند با ملاحظه وضع حزن انگیز کارخانه قند همدان بدولت پیشنهاد تسلیم نموده اند که حاضرند با سپردن يك میلیون تومان تضمین کارخانه مزبور را برآه انداخته و حداقل یکصد هزار تن چغندر برای مصرف کارخانه تهیه نمایند ولی با همه این تفصیل نه جوابی باین مهندسی داده شده و نه از دایره مطالعه قدمی فراتر نهاده اند و بالاخره برای سال سوم هم این کارخانه از بهره برداری محروم و ماشین آلات آن در حال زنگ زدن و خرابی است در حالیکه بانک ملی ایران مرتباً بقیه اقساط بهای کارخانه را به کمپانیهای فروشنده میپردازد و تا کنون ۳۶ میلیون تومان مجموعاً بابت این کارخانه بانک مزبور پرداخته و ۱۳ میلیون تومان باقی مانده بهای آنرا نیز طبق ضمانت نامه باید بپردازد.

این نکته شایان توجه است که در صورت تأمین سه میلیون تومان اعتبار برای اتمام کارخانه در سال ۱۳۴۰ علاوه بر اشتغال عده‌ای مهندس و کارمند و کارگر در کارخانه چنانچه مجموع چغندر مورد مصرف کارخانه را برای سه دوره بهره

برداری فقط ۱۵۵ هزار تن در نظر بگیریم بابت بهای چغندر مبلغ ۱۵۰۵۰۰۰۰۰ تومان عاید کشاورزان و بابت عوارض ۲۱۷۰۰ تن محصول قند و شکر کارخانه و ۱۰۷۳۶۰۰۰۰۰۰ تومان عاید دولت و بابت سود حاصله از فروش محصول قند و شکر - ۸۰۶۸۰۰۰۰۰۰ تومان عاید سهامداران میگردید این ارقام حداقل زبانهای است که در نتیجه عدم توجه و احساس مسئولیت متوجه دولت و ملت گردیده و از این رو لطمه بزرگی باقتصاد کشور وارد شده است.

آیه باین صحنه‌های غم انگیز و حیرت آور ممکن است مردم را بسرمایه گذاری در امور صنعتی و تولیدی تشویق ننمود و اطمینان و اعتماد آنها را جلب کرد؟ البته پاسخ منفی است.

بنده نمیدانم جناب آقای نخست وزیر از بیانات صریح بنده مکدر خواهند شد و با بلحاظ خدمتگزاری صادقانه شاهنشاه و مملکت که تا کنون عملاً اثر ایشان داده اند و هیچکس در این مورد شك و تردید ندارد باین حقایق توجه عاجل خواهند فرمود؟

بنده برای اینکه وقت مجلس بیش از این گرفته نشود سخنان خود خاتمه داده و سؤالی را که در این مورد از دولت نموده‌ام بمقام معظم ریاست مجلس شورای ملی تقدیم و درباره لوله کشی شهر همدان، سدپهنار و کیفیت عمل مهندسی مشاور سازمان برنامه در جلسات آینده به تفصیل مطالبی بعرض مجلس خواهم رساند.

۱۰- تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای بالاخانلو

بالاخانلو - سؤالی که بنده از دولت درباره کارخانه قند کرده‌ام تقدیم میکنم خدمت جناب آقای رئیس که دستور فرمایند برای پاسخ تشریف فرما شوند.

۱۱- بیانات بعد از دستور آقای مهندس والا

رئیس - آقای مهندس والا بفرمائید توبت شامت **مهندس والا** - بنده اخطار نظامنامه ای هم دارم این تذکری که بنده عرض میکنم جزء وقتم حساب نشود در چند دقیقه قبل که جناب آقای نخست وزیر دو لایحه بمجلس تقدیم داشتند صحبتی از طرف مقام ریاست شد که لایحه طبع و توزیع میشود و در جلسه آینده مطرح خواهد شد بنده باستناد مواد ۱۳۸ و ۱۳۹ این نامه داخلی مجلس خواستم توضیحی عرض کنم چون لوایح يك فوری اعلام شده بنابراین عین ماده ۱۳۴ که ناظر بر لوایح يك فوری است

بعضی آقایان نمایندگان محترم میرسانم. ماده ۱۳۴ میگوید در مورد لوايح يا طرحهايي كه يك فوريت آن تصويب شده باشد موضوع بكميسيون مربوطه ارجاع ميشود و پس از وصول گزارش كميسيون يكنوبت در باره آن شور بعمل مي آيد بدین ترتيب كه بدو در كليات و پس از آن در باب ماده واحده يا مواد فردا فرد مذاكره و اخذ رأي بعمل مي آيد. هر گاه ورود در شور ماده واحده يا مواد تصويب نشد آن طرح بالايجه رده شده محسوب خواهد گرديد.

بموجب این ماده این طور بنظر میرسد که اول باید لایحه بكميسيون مربوطه ارجاع شود و پس از رسیدگی كميسيون در مجلس طرح گردد در حالیکه این جا عنوان شد که طبع و توزیع میگردد و در جلسه بعد مطرح میشود. رئیس - چون لوايح هر دو از لوايح مالي است ماده ۱۲۷ میگوید نسبت بلايحه بودجه و لوايح مربوط بمخارج و اعتبارات مملکتی فقط يك شور کافی است (صحیح است) و يك فوریتش كه تصويب شد همان يك شور است و في المجلس مطرح می شود یعنی مطابق آئين نامه طبع و توزیع میشود و در جلسه بعد مطرح می شود. حالا فرمایشتان را بفرمائید.

مهندس والا - چون فوری اعلام شده و يك فوریتی است باید برود بكميسيون.

رئیس - حالا مطلب را بفرمائید.

مهندس والا - صحبت این بود که باید برود به كميسيون، بنده این طور استنباط کردم. اما اجازه ای که بنده خواسته بودم برای نطق قبل از دستور به بعد از دستور محول شد مربوط بمسائل و مشکلاتی است که مبتلی به عموم آقایان نمایندگان محترم میباشد و آن گرفتاریها و نواقصی است که در حوزه های انتخابی خودشان دارند و بنده تصور میکنم یکی از وظایف نمایندگی یعنی اهم وظایف نمایندگی چاره جوئی و رسیدگی بتقاضای های مشروع موکلین خودشان می باشد (صحیح است) وظيفه ای نمابندگانی که از شهرستانها بخصوص از شهرستان های دور افتاده در این مکان مقدس بعهده دارند وظيفه اصلیشان این است که گاه و بیگاه تاجیکه برای دستگاههای دولتی امکان داشته باشد برای بهبود وضع آن حوزه ها مذاکراتی بفرمایند و سعی کنند که این گرفتاریها مرتفع شود بنده متأسفانه باید بعرض مجلس محترم شورای ملی برسانم که

حوزه انتخابیه بنده شهرستان خلخال، یکی از محروم ترین شهرستانها و نقاط ایران است که متأسفانه بطول مدت پنجاه و چند سال که از مشروطیت میگذرد و با اینکه رفرف های اساسی و اقدامات اصولی در سایر استانها و شهرستانها شده متأسفانه این منطقه از هر جهت محروم مانده منطقه ای است فوق العاده با استعداد منطقه ای است که چون در آذربایجان قرار گرفته خداوند نعمتهائی بناجا عنایت فرموده ولی متأسفانه بعلت بی توجهی امنای دولتی بکلی از بسیاری پیشرفتهائی که نصیب سایر شهرستانها شده محروم مانده این شهرستان متأسفانه راه ندارد و از دوروز قبل که بارندگی و ریزش برف شروع شده این منطقه محصور خواهد شد تا اواخر خرداد بتایر این ملاحظه میفرمائید اگر احتیاجاتی بایستی از مرکز با نجا برسد بعلت نداشتن راه باید مثل عهد عتیق خیلی معذرت میخواهم با چاروا دار و قاطر و استر و بابو بآن منطقه حمل شود و اختلاف قیمتی که در آنجا برای يك جنسی که شما در تهران عرضه می کنید شاید از بعضی مواقع به سه یا چهار برابر برسد، از تهران تا میانه بعلت بودن راه آهن شاید بار کیلویی ۳۰ یا ۴۰ تومان باشد (یکی از نمایندگان - کیلویی؟) بیخشد نه سی و چهل تومان باشد ولی از میانه تا هرو آباد که مرکز خلخال است بیش از نسی هفتاد و هشتاد تومان گزیده می برد، بنده در دوره بیستم افتخار داشتم که از پشت همین تربیون راجع براه خلخال مطالبی عرض کنم ولی متأسفانه این عرایض من مثل فرمایشات تصانیله اردبیل در دوره دوم قانونگذاری (چون در آن دوره اردبیل و خلخال يك نماینده داشت) راجع براه خلخال در بوته اجمال قرار گرفت بنابراین ملاحظه بفرمائید از دوره دوم مشروطیت مردم خلخال راجع براه خودشان که يك حق طبیعی است از مسئولین امور خواسته بودند که توجه بکنند و متأسفانه تا بحال توجهی نشده باتکرار مطلب و مزاحمتی که بنده در دستگاههای دولتی ایجاد کردم بنده زورم نرسید ولی اگر جناب آقای منصور این قول را مرحمت کنند (منصور - بنده قبول میدهم انجام میشود) البته این را از ایشان داریم و بنده ضریحاً عرض می کنم که اگر این خواسته مشروع اهالی خلخال را برآورده کنید تنها شما ب مردم محرومی کوهکی کرده اید بلکه از نظر اصول تجارتي و از نظر اصول اقتصادی کمک به مملکت کرده اید ملاحظه بفرمائید این

راه بین دو استان مهم مملکت است یکی آذربایجان و دیگری کیلان بیشتر فرآورده های آذربایجان در کیلان مورد استفاده است و بیشتر محصولات کیلان در آذربایجان مورد استفاده قرار می گیرد (صحیح است) و بعلت نبودن راه بین این دو استان ارتباط برقرار نیست این تقاضا تصور میکنم که هم مورد عنایت آقایان نمایندگان آذربایجان و هم مورد توجه مخصوص آقایان نمایندگان کیلان باشد (صحیح است) بطوریکه نامه های مکرر و متعددی بمن رسیده از آقایانی که در طول الش و آستارا و آن نقاط تشریف دارند و بنده را ترغیب می کنند و امیدوارم که جناب آقای رامین نماینده فومنات اظهار عنایتی بفرمایند که ساختمان این راه عملی شود از این گذشته اگر این راه احداث شود فاصله بین این دو استان بیش از چهل فرسنگ کم خواهد شد و این از نظر تجاری و از نظر اقتصادی صرفه زیادی خواهد داشت چه از مصرف بنزین و میزان وقت و فاصله ای که يك کامیون میتواند محصولات تجاری خودش را باین منطقه ببرد اگر حساب کنیم ملاحظه خواهید فرمود حقیقتاً این يك راهی است با صرفه و راهی است که میتواند خرج خودش را با عوارضی که بآن بسته می شود در بر بی آورد، مطلب دیگر که بازمبتلی به اهالی حوزه انتخابیه بنده است موضوع بهداشت است در این منطقه که در حدود يكصد و چهل هزار نفر ساکن هستند يك طبیب بیشتر وجود ندارد این منطقه راه ندارد آب ندارد در بسیاری از نقاطش برق ندارد طبیب هم ندارد در بیمارستانی که در آنجا هست شاید بیشتر از پنج شش تخت خواب وجود نداشته باشد هر چند بنده خواسته ام و حتی جناب آقای دکتر اعتمادی اگر تشریف داشته باشند شاید بدانند هر چه من اصزار و با برام کردم که برای آنجا يك جراح به فرستید متأسفانه تا کنون عملی نشده است، در آنجا دل درد گرفتن و مردن چیزی عادی است صبح که میشود میگویند دیشب قلانی دلش درد گرفته است و مرده است چه بوده؟ آيا ندیست عادی است چون دگر نداشته جراح نداشته دو نداشته مرده است بنده تابستان که آنجا بودم اگر این را بگویم شاید مورد تعجب قرار گیرد بنده آنجا صبح و بعد از ظهر مجبور بودم در مجالس ختم شرکت کنم میبرسیدم این آقایان چطور شده فوت کرده میگفتند دلش درد گرفته و مرده است آن یکی بمرض دیگری الان یکی از مردم خلخال در بیمارستان بازرگانان بستری است، در آنجا دگر نبوده و وسیله نبوده بلند شده آمده اردبیل،

دگری که آنجا بوده درای عوضی داده و این ذوا در او يك مسمومیتی ایجاد کرده وقتی که داشته کار از کار می گذشت او را آورده اند اینجا دارد میمیرد. پس بنابراین راه و بهداشت از اقدامات اساسی است و از خواسته های اساسی برای این منطقه است و من تصور میکنم که بسیاری از رفقای بنده نیز با بنده هم صدا باشند. مطلب سوم که باید بعرض حضار محترم برسانم این است که در حدود يك ماه و خورده ای است که از افتتاح مدازن می گذرد با اینکه دوسه بار من حضور جناب آقای وزیر فرهنگ عرض کردم و حتی امروز تلگرافی که رسیده بودم تنش را بعرضشان رساندم در دبیرستان آنجا دبیر ریاضی و دبیر فیزیک و دبیر زبان ندارند (یکی از نمایندگان - تهران هم ندارد) با این ترتیب چه توقعی میتواند داشته باشد از این منطقه که فرهنگش پیشرفت بکند بدون اینکه امکاناتش را فراهم بکنید من منکر این نیستم که مادر حال حاضر نمیتوانیم اعجاز کنیم و من بمشکلات وزارت فرهنگ از حیث بودجه و از نظر حقوق بسیار وارد هستم اما اگر ما واقع بین هستیم و معتقدیم که شهرستانهای دور افتاده هم از همین مملکت هستند چرا ما بیائیم در طهران چندین صد دبیرستان چندین هزار دبستان وجود بیاوریم آنوقت امکانات را برای افراد شهرستانهای دور افتاده تأمین نکنیم (صحیح است) متأسفانه باید عرض کنم وضعی بوجود آمده که مملکت ما صورت يك کلویکاتور را پیدا کرده باین معنی که اگر بخواهیم ایران را ترسیم کنیم درست مثل يك آدمی است که استسقاء آورده و شکمش باد کرده یعنی تهران بآن صورت در آمده و سایر شهرستانها بصورت دست و پا های بسیار لاغر و شاید باندازه ن قلیان باشد.

رئیس - آقای مهندس والا وقت شما تمام شد.

مهندس والا - یکی دو دقیقه دیگر اجازه بفرمائید بنده معذرت میخواهم که بیشتر از حق خودم صحبت کردم ولی تصور میکنم که این ابتلاات در سایر شهرستانها هم باشد و امیدوارم دولت جناب آقای علم و مسئولین امور واقعاً توجه بفرمایند باین حقایق که مورد تقاضا و مورد استدعای اهالی شهرستانهاست و ما هم وظیفه داریم که از طرف موکلین خودمان تقاضای بفرمایند بفرمان عنوان کنیم و از دولت بخواهیم که در این باره توجه کنند عرض بنده ناتمام مانده جناب آقای دکتر اسفندیاری فرموده اند وضع عمومی خلخال مثل کرمان است ولی باید عرض کنم که

در کرمان کارخانه قالی بافی وجود دارد که آنها در خلخال نیست.

۱۲- اخطار آئین نامه بوسیله آقای پاینده

رئیس - آقای پاینده.

پاینده - بنده با اجازه مقام ریاست میخواستم باخطار نظامنامه ای جناب آقای مهندس والا یک توضیحی بدهم البته ایشان پیش بنده خیلی عزیزند ولی حق عزیزتر است و حق هم اینجا نظامنامه است با ترتیبی که داریم و تا اندازه ای که بنده از این دستور العمل داخلی مجلس

فهمیده ام لوایح دو قسم است لوایح یک شوری لوایح دو شوری و یک موردی هم هست لوایح سه شوری که مورد بحث نیست (یکی از نمایندگان - سه شوری نداریم) بعد عرض میکنم یعنی لوایح به سه شور می آید یعنی دفعه سوم به مجلس خواهد آمد برای شور تکلیف لوایح یک شوری و دو شوری را آئین نامه تعیین کرده کلیه لوایح مالی و لوایح مزبوط به بودجه یک شوری است یک ترتیبی در آئین نامه هست که اگر

لازم بود موافقت را میخوانم که وقتی که یک فوریت تقاضا شد یک شور این از دست می رود یعنی اگر دو شوری است میشود یک شوری و اگر یک شوری است میشود هیچ شوری و این آئین نامه صریح است و برای اطلاع جناب دکتر یگانه که استاد بنده هستند توضیح عرض می کنم یعنی با این توضیح لایحه ای که تقدیم میشود اگر لایحه دو شوری بود و نسبت بآن تقاضای دو فوریت شد فوریت های آن تصویب شد بلافاصله همان جور که ترتیب هست باید

طبع و توزیع شود و در جلسه بعد مطرح شود اگر یک شوری است و تقاضای یک فوریت شد آنها باید طبع توزیع شود و مطرح شود و به کمیسیون رفتن ندارد از خلال این مواد مطلب خیلی روشن است ولی خوشبختانه ماده ۱۳۳ دیگر اصلاً جای استنباط و اجتهاد را نگذاشته و خیلی روشن است یعنی نص صریح است ماده ۱۳۳ می گوید در جریان کار لوایح و طرحهای یک شوری در صورتیکه تقاضای یک فوریت در باب آنها بعمل آمده باشد مثل لوایح و طرحهای دو فوریتی است حالا اگر لازم باشد ماده مزبوطه به طرحهای دو فوریتی خوانده شود آئین نامه بطور صریح می گوید که بدون طرح در کمیسیون طبع و توزیع میشود بنابراین این بنظر بنده ترتیبی که مقام ریاست فرمودند صحیح است و اشکالی ندارد و بنده می خواستم در اینجا

سوء استفاده کنم و عرض کنم که آنچه جناب آقای مهندس والا در مورد خلخال فرمودند کاتب یک نجف آباد هم با آن اضافه می کردند.

رئیس - آقای دکتر صالحی

دکتر صالحی - بنده فکر میکنم آقایان خسته هستند (صحیح است) اگر نوبت بنده محفوظ بماند در جلسه بعد مطالب را عرض میکنم زیرا نمی خواهم در خستگی عرایض کرده باشم.

رئیس - ده دقیقه وقت صحبت دارید.

دکتر صالحی - پس بنده با اجازه مقام ریاست و نهضت ائتلافی ششم بهمین یک عرایض کوچکی عرض کنم سعی می کنم زیاد مضدع نشوم بطوریکه آقایان اطلاع دارند در یکی از دهات فریدن بنام خصلو برای اولین مرتبه زنی بسمت کدخدائی منصوب شده (مبارک است) و روزنامه کیهان خانواده بانکار جناب آقای دکتر مصباح زاده دعوتی از او بعمل آوردند و در تهران تشریفی از ایشان بعمل آمد بنده مفتخرم که این عرض را میکنم برای اولین دفعه در حوزه انتخابیه بنده یک خانمی باین سمت منصوب شده است و بحضور بانوان کشور تبریک عرض میکنم باید اذعان کرد که انتخاب گلنار و گلنارها که در مملکت ما در حال حاضر شده نتیجه انقلاب ششم بهمین است و ما بایستی از شخص اول مملکت شاکر و ممنون باشیم که چنین امکاناتی را برای ملت ایران بویژه بانوان بوجود آورده اند تا بانوان محترم و خواهران عزیز ما از این

امکانات استفاده کنند و تنوع و استعداد خودشان را بمنصه ظهور رسانند انقلاب ششم بهمین مبدأ یک تحول و مبدأ یک تاریخ است و مورخین مسلماً بعد از این ثبت خواهند کرد که ایران قبل از ششم بهمین و ایران بعد از ششم بهمین چه وضعی داشته در تماسی که بنده با این خانم کدخدا گلنار گرفته ام ایشان خواسته هایش را اینطور بیان کرد که من در دهم تراکتور لازم دارم لافل یک چاه نیمه عمیق می خواهم ، فرهنگ و بهداشت ما خوب نیست در حقیقت باید عرض کنم که این خواسته های تمام مردم ایران است ولی باید عرض کنم که فریدن حوزه انتخابیه بنده محروم ترین نقاط ایران است گرچه آقای مهندس والا فرموده اند خلخال هم محروم است ولی باید واقعاً عرض کنم این جا محروم ترین نقاط است اگر این منطقه در کرانه های خلیج فارس بود بادر کرانه های کوبیر لوت

بود میکنم امکانات طبیعی در آنجا بد است و حق با آقایان بود که بفرا میاند همه جا اینطور است ولی فریدن در یک منطقه ای واقع شده تقریباً وسط ایران بیلافی و دارای جویبارها و رودخانه ها و ذخایر زیر آب گرچه متأسفانه در اثر کفی بارندگی در آنجا هم آثار کمی آب مشاهده شده است بقول مرحوم وحید دستگردی که یک سفری بفریدن کرده بودند در مجله ارمغان نوشته بودند که فریدن را از نظر آب و مناظر طبیعی باید سوئیس ایران نامید (یکی از نمایندگان - سوئیس را ندیده است) ولی متأسفانه فعلاً در وضع اسفناکی بسر میروید بهداشت فرهنگ ندارد و راههای آن خیلی بد است یعنی عقب افتاده ترین جاهه است. یک منطقه ای آنجا هست بنام پشتکوه که در جوار فریدن است که در حدود ۲۰ هزار نفر جمعیت دارد از حالا که بازندگی شروع شد ارتباط آنجا با دنیای خارج قطع می شود بنده مکرر چه از رادپوشندیم و چه در روزنامه ها خواندم اعلیحضرت همایونی فرمودند اصلاحات را باید از دهات شروع کرد بنده معتقدم بمواظبات انقلاب ششم بهمین موازات اصول تشکله باید یک انقلاب فرهنگ و بهداشت و راه سازی از دهات شروع شود بدین معنی وزارت بهداشتی اگر بخواهد مؤسسه بهداشتی با درمانی بسازد از دهات شروع کنند یا وزارت فرهنگ اگر می خواهد دبستان بسازد دهات را مقدم بدارد و اگر آموزش کار می خواهد اعزام کند اختصاص دهات و بالا اقل به شهرستان های درجه ۴ بدهد.

راههای مملکت مثل شزائین مملکت هستند بفریدن اگر شریانیهای عضوی گرفته شود و خون بآن برسد این عضو فاسد می شود و چنان اتفاق می افتد که ما آنرا قطع می کنیم در مملکت هم اگر راهی مسدود شود یعنی فرهنگ و بهداشت و تمدن ناچاراً زسوخ پیدا نکند مثل عضو فاسد می ماند و آنرا قطع میکنند (دکتر امین ولی قطع نمی کنند) البته قطع نمی شود ولی در حکم مسرک است البته این پیشنهادی که بنده تقدیم کردم مزایای زیادی دارد وقت مجلس بمن اجازه ندهد که بیش از این مضدع شوم و در اطراف مزایای آنها صحبت کنم ولی همینقدر عرض کنم که این از دید جمعیتی که در مراکز استانها می بینم معلول این مسائل است (صحیح است) که بهداشت و فرهنگ و راه سازی در دهات نیست اهالی دهات بطرف مراکز استانها هجوم می آورند و مسلماً در بحران بیکاری هم مؤثر

خواهد بود دیگر پیش از این بنده عرضی ندارم یک نامه ای امروز از طرف لیسانسه های ادبی و دانشکده معقول و معقول برای بنده رسیده که بنده تقدیم مقام ریاست مجلس میکنم و تقاضای رسیدگی دارم آقای مجید محسنی هم فرمود فرموده اند... حقیقت امر اینست که تمام دهات ایران محروم هستند امیدوارم دولت جناب علم توجهی نفرمایند. متشکرم.

رئیس - آقای حاذقی

حاذقی - مطلبی که موجب شد که من خدمت خانم ها و آقایان نمایندگان نکته ای عرض کنم در بیان دولت و همکاری بزرگان آقای کیهان بعمانی بود که اینط اشاره بی فرمودند و همچنین نسبت به تقاضای بعضی صنوف مستخدمین دولت می خواهم عرض کنم روی تجربه ها و سوابقی که ما در دوره های مختلفه پارلمانی داریم یک مشکل بزرگی از نظر استخدامی پیش آمده برای مجلس که بعد ما متوجه شدیم که اینکار در آن موقع این مطلب را کسی تذکر میداد تا یک کار اساسی و اصولی میشد ملاحظه می فرمایند که الان در کشور ما یک قوانین متعددی برای یکدسته که اسم آنها کارمندان دولت است وجود دارد قانون خاصی برای دبیران قانون خاصی برای مهندسين قانون خاصی برای قضات قانون خاصی برای صاحبان رتبه های رسمی و غیره و غیره حالا خوشبختانه دولت در ظرف یکسال يك مطالعات دقیق جامع الاطراف کرده که يك قانون استخدامی به مجلس شورای ملی بدهد که تمام دسته ها و طبقه های کارمندان دولت حقوقشان به

تست معلومات و سوابق و استحقاقی که دارند ملحوظ شده باشد و این مشکل برای همه یکجا حل نشود بنابراین امیدوار هستم که امسال روان دوره تحول و انقلاب مواجحه با درخواستهای مختلف از طرف دسته های مختلف نشویم و وقت مجلس شورای ملی که باید صرف رخل و فصل مسائل گلی و اصولی بشود هر روز صرف رسیدگی يك قسمت از دسته های کارمندان دولت بشود و در نتیجه دچار اشتباه نشویم در نظر شریف همه آقایان نمایندگان محترم هست که در دوران جنگ یکم با يك مشکلی مواجه شدیم که يك سازمانهای بخصوص بطور موقت در مملکت بوجود آمد مثل اداره سیلو بوجود آمد که نان را عادلانه بفرشند اداره قند و شکر بوجود آمد که قند و شکر توزیع کند اداره حمل و نقل بوجود آمد که کالاهای انحصاری را

برساند اداره قهاس بوجود آمد که پارچه را به صورت عادلانه بین مردم دهات تقسیم کند دولت مجبور شد بفاصله کمی عده بسیاری بعنوان کارمند روز مزد کارمند رسمی بخدمت دعوت آنگند طولی نکشید که اوضاع عادی شد در نتیجه تا نگاه کردیم دیدیم بکده بی در حدود ۵۰-۶۰ هزار نفر بکده در این دستگاههای مختلف بکار دعوت شده بودند جناب آقای منصور وارد هستند مانی خواهیم استفاده از یک گروه و یک طبقه از مردم بکنیم و خدای نکرده استفاده ای از یک گروه یا یک دسته نکنیم و می خواهیم بگویم مجلس شورای ملی از این پس با ملاحظات خیلی دقیق نسبت به مسائل واقع بین باشد که کاری نکنیم که بعد ایجاد اشکال نشود اجازه فرمائید چون این مطلب مطرح شد عرض کنم که مجلس شورای ملی آمادگی ندارد که برای دسته های مختلف این جا قانون وضع کند و بعد معلوم شود که اشتباه است و تبعیض شده و غیره بکده بنده بادم هست که عده بی آمدند در مجلس و گفتند حق ما زین رفت و گفتند ما دندان سازهای پراتیکی هستیم یک قانونی هم برای ما وضع کنید مجلس باید اجازه بدهد که قانونی را که دولت با مطالعه تهیه کرده است تقدیم کند و برای یک بار ما اینجا رسیدگی کنیم و تصویب کنیم که حقوق همه محفوظ باشد از طرفی ما تنها نماینده کارمندان نیستیم بلکه نماینده همه ملت ایران هستیم که کارمندان دولت جزو آن هستند منتهی یک روشی در ایران است که همه حاضر هاجر غائب هارا ا رعایت نمی کنند و آنها تیکه قلم دارند، زبان دارند، اطلاعات دارند حق آنها تیکه از آن مزایا ندارند و محروم هستند رعایت نمی کنند ما باید در نظر بگیریم که امروز باید بکار در مملکت تشویق شود آنها تیکه امروز کارمندان با اصطلاح روز مزدی، حکمی و غیر رسمی هستند اگر ملاحظه فرمائید دولت نرفته است سراغ آنها اگر اکثر آنها با مراجعه ها و خواهش ها و توقع ها کار موقت یک هفته ای و یک سالی خواسته اند عرض کردم اینها همه برادر ما هستند خواهر ما هستند حق آنها هم محفوظ است ولی همانطور که آقای سعید وزیر فرمودند ما باید مملکت ابتکار نظرمان فقط مصلحت اندیشی باشد نه روی احساسات و روی راضی کردن یک دسته و حرفی نزنیم که عمل ما تبعیض آمیز باشد بنا بر این حقوق تمام این دسته ها باید محفوظ باشد ولی باید سعی کنیم که کار آزاد تشویق شود ملاحظه فرمائید در تمام ملل دنیا امروز کارها بدست مردمانی است که کار آزاد میکنند چون کار آزاد و محترم

است چون کار آزاد منافع دارد چون کار آزاد هم خدمت به اجتماع است و هم بخانواده در کشور ما تمام توجهمان فقط بکارمندان دولت معطوف شده است فقط بکارمندان دولت توجه شده است پس در نتیجه هر کسی درسی خواند سواد ی یاد گرفت تحصیلاتی کرد می خواهد تحصیل به بودجه دولت شود و مرتباً آمار تعداد کارمندان دولت بصورت فاحشی بالا می رود بنا بر این ما باید قانون استخدام را بطرفی که برای همه طبقات از استاد دانشگاه تا مستخدم جزء رسیدگی بکنیم و بیک صورت تصویب بکنیم و امیدواریم دستگاههای مختلف کارمندان دولت از این مجلس انقلابی که کارهای بزرگتری برای مملکت باید بکنند انتظار نداشته باشند که برای هر دسته کارمندان دولت علیحده کار کنیم و یک خصوصیات تازه ای قایل شویم ما باید سعی کنیم در مملکت کار آزاد رسوخ پیدا کند و تعلیمات حرفه ای زیاد بشود و خلاصه جریان تولید ثروت در نواحی کشاورزی در هر فرصت توسعه پیدا کند نکته دیگری که خواستم در اینجا عرض کنم مسئله کتابهای درسی است چون چندین بار وزارت فرهنگ کوشش کرد که قیمت کتابهای درسی را پائین بیاورد و امسال موفق شد اما الان کتاب نیست و اولیاء و فرزندان مراجعه می کنند که تکلیف ما چیست استدعا می کنیم وزارت فرهنگ ترتیبی برای این کار اتخاذ فرمائید یک نفر از نمایندگان - دلالتها کتابها را جمع کرده اند

رئیس - آقای رامبدود دقیقه وقت دارید فرمائید.

رامبدود بنده چند کلمه بی بیشتر عرض ندارم بنده

تصور میکنم بنا به اهمیت موضوع با اشاره مختصر در جلسه علنی اکتفا بشود و مطالب پیرامون موضوع را بجلسه خصوصی بر گزار کنیم با کمال تأسف و با نهایت احترام که به مقام ریاست قائل هستم بی ترتیبی هایی در امور داخلی مجلس مشاهده می شود، مسائل داخلی فرا کسیون و امثال اینگونه مطالب ارتباطی به جلسه علنی مجلس ندارد (صحیح است) مسائل مهم مملکتی منحصراً به مملکتی مهم تر از این هستند که به نظریات خصوصی عمر وزید کشیده شود (صحیح است) در قانون اساسی آئین نامه داخلی مجلس و تمام قوانین مربوطه و کیل تر، مبرز تر، سوگلی تر وجود ندارد تمام افرادی که در اینجا بنام نماینده مجلس جمع شده اند اعم از آن شخص بزرگ زاده ای که نمایندگی دهاقین آزادشکت می کند یا آن پروفیسور دانشگاه دارای یک

حقوق و یک امتیاز هستند (احسن) من بسهم خودم خیلی معذرت می خواهم و اگر اسائه ادبی به کسی تعبیر می شود امیدوارم مرا ببخشند و بی وکیل مجلس تابعال حق و کالت در توکیل نداشته بنا بر این بنده عرضم را بهمین جا خاتمه میدهم و استدعا می کنم در جلسه خصوصی که مسائلی زیادی است و باید صحبت بشود مقام معظم ریاست مجلس حقوق کلیه نمایندگان را در اداره جلسات علنی بالسویه حفظ فرمائید (منصور - مقصود را فرمائید) اگر اجازه می - فرمائید توضیح عرض کنم .

رئیس - در جلسه خصوصی فرمائید . آقای سیفی مطلبی داشتید ؟

سیفی - موافقت میفرمائید بماند برای جلسه بعد

۱۴ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز شنبه ساعت ۹ صبح خواهد بود . دستور لوایح دولت مجلس ۲۰ دقیقه بعد از ظهر ختم شد

رئیس مجلس شورای ملی مهندس عبداللہ ریاضی